РЕПУБЛИКА СРПСКА
Министарство саобраћаја и веза
Агенција за безбједност саобраћаја

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Министарство унутрашњих послова

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

АУТО-МОТО САВЕЗ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ „ОСВЈЕТЛАЈ ОБРАЗ ДОМАЋИНЕ - ОЗНАЧИ ТРАКТОР ЖУТИМ РОТАЦИОНИМ СВЈЕТЛОМ“

ЦИЉНА ГРУПА: ВОЗАЧИ ТРАКТОРА И РАДНИХ МАШИНА

Бања Лука, март 2023. године

САДРЖАЈ

УВОД....3

1. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ....3

1.1. Досадашње активности и постојеће стање....3

1.2. Законска регулатива....4

2. ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ....5

2.1. Просторни и временски оквир за реализацију превентивне актиности....5

2.2. Циљ превентивне активности....5

3. ОПИС АКТИВНОСТ ПРЕМА СУБЈЕКТИМА....5

ПРИЛОГ 1- Летак....7

УВОД

Повољни временски услови и рани пролетни период је вријеме када се интензивно изводе пољопривредни радови, тако да је на путевима повећано присуство трактора и радних машина.

Специфичност ове категорије учесника у саобраћају због техничко-експлоатационих карактеристика трактора (мале максималне брзине, могућности да вуче једну или двије приколице, као и да носи или вуче прикључна оруђа), њихово периодично учествовање у саобраћајним токовима (сезонски радови), честе појаве непоштовања саобраћајних прописа од стране возача трактора, неисправност трактора и др., доприносе да трактори имају висок фактор ризика изазивања саобраћајних незгода на јавном путу [1].

Саобраћајне незгоде са тракторима, чешће за посљедицу имају настрадала лица, него што је то случај код путничких аутомобила. Тако, када се упоредо посматрају доступни подаци за, са једне стране трактора, радне машине и мотокултиваторе, а са друге стране путничких аутомобила, долази се до података да трактор има више од 13 пута већи ризик да учествује у саобраћајним незгодама, које за посљедицу имају погинула лица, него путнички аутомобил.

Обзиром на велико учешће трактора и радних машина у саобраћајним незгодама са најтежим посљедицама неопходно је провести превентивну активност која има за циљ да се возачима трактора укаже на најчешће узроке незгода (превоз лица трактором, превоз терета на приколици, неосвијетљеност трактора и слично).

1. ПОЗАДИНА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

1.1. Досадашње активности и постојеће стање

Министарство саобраћаја и веза, Министарство унутрашњих послова, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Агенција за безбједност саобраћаја и Ауто-мото савез Републике Српске заједно са јединицама локалне самоуправе провели су у периоду од 11. марта (петак) до 31. марта (четвртак) 2022. године превентивну кампању „Освјетлај образ домаћине - означи трактор жутим ротационим свјетлом“.

Почетак кампање је обиљежен 11. марта 2022. године у мјесној заједници Нова Топола, Град Градишка. Тим поводом је одржано предавање за 20 возача из овог краја о значају поштовања прописа из области безбједности саобраћаја, безбједног управљања трактором, али и безбједног превоза лица и терета на трактору, тракторској приколици и другим радним машинама. Присутнима је подијељен одређен број ротационих свјетала и материјала у виду (летака, плаката и сл.).

На дијаграму бр. 1. видљиво је да број погинулих лица у саобраћајним незгодама у којима су учествовали трактори и радне машине осцилује у последњих пет година. Најбезбједнија година за возаче трактора и радних машина је **2017. година,** када није погинуо ни један возач трактора и радне машине. Погоршање безбједности возача трактора и радних машина примјетно је у 2019. години, гдје је погинуло 6 возача тракториста и радних машина. Када је у питању 2022. година, дошло је до смањења у односу на претходну, 2021. годину, када су у питању погинули возачи трактора и радних машина. За разлику од саобраћајних незгода са погинулим, тешко

[1] Безбедност тракториста у саобраћају, Агенција за безбедност саобраћаја Србије, 2022. година

повријеђених је било за једно више, посматрано у односу на 2021. годину, док је смањење било када је ријеч о лако повријеђеним возачима трактора и радних машина. Према томе потребно је радити на томе да се повећа безбједност возача трактора и радних машина, нарочито кад је ријеч о погинулим лицима. Поред тога возачи трактора и радних машина утичу на безбједност осталих учесника у саобраћају јер својим непрописним понашањем повећавају ризик од настанка саобраћајне незгоде у којој може бити повријеђено друго лице.

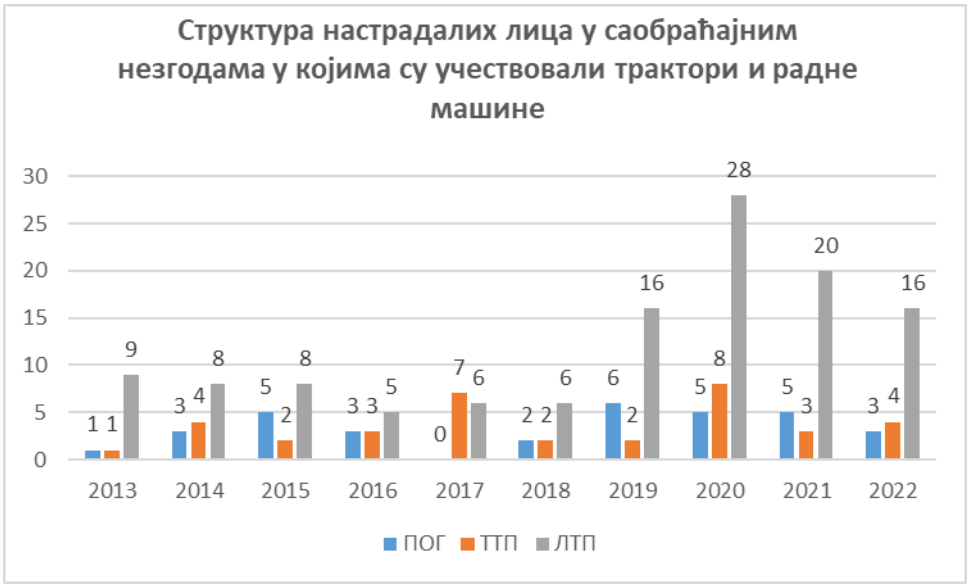

Дијаграм бр. 1. Степен повреда у саобраћајним незгодама у којим су учествовали трактори и радне машине

1.2. Законска регулатива

Трактор је моторно возило конструисано да вуче, потискује или носи измјењива оруђа, односно да служи за погон таквих оруђа или за вучу прикључних возила, док је прикључно возило за трактор прикључно возило које је намијењено да га вуче искључиво трактор.

Такође, поред ограничења брзина за тракторе на 40 км/х, односно, 30 км/х када вуче прикључно возило, Закон је прописао да на трактору за вријеме вожње по јавном путу мора бити упаљено жуто ротационо свјетло. Како едукативним тако и репресивним мјерама се треба обезбједити поштовање ове законске одредбе, а у циљу повећања безбједности свих учесника у саобраћају.

Чланом 129а Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини, прописано је да на теретном возилу у простору за смјештај терета и прикључном возилу које вуче трактор може се превозити највише пет лица, а у товарном простору мотокултиватора могу се превозити највише три лица, која утоварују или истоварују терет или обављају пољопривредне или друге радње.

Поред наведеног, Правилником о димензијама, укупној маси и осовинском оптерећењу возила, о уређајима и опреми коју морају имати возила и о основним условима које морају испуњавати уређаји и опрема у саобраћају на путевима, прописано је да на тракторима први пут

регистрованим у Босни и Херцеговини након 1.1.1983. године мора бити уграђена сигурносна кабина или такав оквир да штити возача од повреде у случају превртања трактора.

2. ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

2.1. Просторни и временски оквир за реализацију превентивне актиности

Према Плану заједничких превентивних активности, ова превентивна активност провешће се на подручју Републике Српске, у периоду **од 17.03.2023. (петак) до 31.03.2023.** Почетак превентивне активности ће се обиљежити **17. марта (петак), у 11.00 часова, у мјесту Рудице код Новог Града**. На том мјесту ће бити реализоване активности окупљања тракториста и возача радних машина те ће бити одржано предавање на тему безбједности тракториста и возача радних машина. Том приликом ће бити подјељен одређен број ротационих свјетала, као и свјетлоодбојних трака за обиљежавање тракторске приколице. Медијска кампања реализоваће се у истом периоду.

2.2. Циљ превентивне активности

Активност има за циљ да укаже возачима на најчешће узроке настанка саобраћајних незгода са учешћем возача трактора и радних машина и значај досљедног поштовања прописа. Циљ активности „ОСВЈЕТЛАЈ ОБРАЗ ДОМАЋИНЕ - ОЗНАЧИ ТРАКТОР ЖУТИМ РОТАЦИОНИМ СВЈЕТЛОМ“ је повећање нивоа безбједности саобраћаја у Републици Српској кроз повећање безбједности трактора и радних машина, како на јавном путу, тако и у току вршења радова.

Овом активности се утиче на промјену ставова код возача трактора и радних машина везано за техничку исправност, коришћење жутог ротационог свјетла, превоз лица у трактору, превоз терета и слично. Реализацијом ове активности очекује се повећање техничке исправности уређаја на тракторима битних за безбједност саобраћаја, веће учешће трактора који користе жуто ротационо свјетло, боље поштовање прописа везано за превоз лица и терета, чиме би дошло до смањења броја саобраћајних незгода са учешћем трактора и радних машина.

3. ОПИС АКТИВНОСТ ПРЕМА СУБЈЕКТИМА

МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА И ВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство саобраћаја и веза Републике Српске ће:

- Министарство саобраћаја и веза Републике Српске ће промовисати активност путем електронских и писаних средства информисања. Активност ће бити пропраћена и на веб страници МСиВ Републике Српске.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство унутрашњих послова Републике Српске ће:

- у оквиру својих редовних послова вршити појачану контролу учешћа трактора у саобраћају (провјеру права на управљање, коришћење жутог ротационог свјетла, упућивање на ванредни технички преглед у случају сумње у техничку исправност, превоз лица, превоз терета),

- Министарство унутрашњих послова Републике Српске ће промовисати активност путем електронских и писаних средстава информисања, активност ће бити пропраћена и на веб страници МУП-а.

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске ће:

- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске у оквиру ове активности ће учествовати у електронским и писаним средствима информисања, активност ће бити пропраћена и на веб страни МПШВ-а.

АГЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција ће у провођењу превентивне активности:

- направити План превентивне активности;
- припремити материјале за превентивну активност;
- организовати догађаје поводом превентивне активности посвећене возачима трактора и радних машина;
- доставити видео телоп медијској кући и пратити емитовање истог;
- промовисати превентивну активност на интернет, Фејсбук и Инстаграм страницама;
- финансирати набавку самољепљивих свјетлоодбојних трака;
- финансирати промовисање материјала превентивне активности на друштвеној мрежи и повећати видљивост објава како би се дошло до што већег броја корисника.

АУТО- МОТО САВЕЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У провођењу превентивне активности Ауто мото Савез ће:

- са Ауто-мото друштвом „Уна“ организовати догађај 17. марта у мјесној заједници Рудице, код Новог Града, поводом званичног почетка превентивне активности, те за те потребе организовати окупљање тракториста,
- организовати још неколико догађаја преко АМД на подручју Републике Српске, на којима ће се за окупљење тракористе одржати предавања и извршити подјела жутих ротационих свјетала и свјетлоодбојних трака за тракторске приколице;
- за окупљене тракористе представници АМС Републике Српске ће одржати едукативно предавање о безбједном учешћу возача трактора у саобраћају;
- финансирати набавку одређене количине жутих ротационих свјетала и самољепљивих свјетлоодбојних трака;
- финансирати штампање писаних материјала, те њихову дистрибуцију преко АМД на подручју Републике Српске, до циљне групе;
- извршити дистрибуцију радио џингла преко АМД до радио станица на подручју локалних заједница у Републике Српске;
- свакодневно, у току трајања превентивне активности информисати учеснике о саобраћају о њеном провођењу путем Информативно диспечерског центра АМС РС.

ПРИЛОГ 1- Летак

„Прва страна летка“

На трактору за вријеме вожње по јавном путу мора бити упаљено жуто ротационо свјетло.

Посветите пажњу техничкој исправности вашег трактора.

Прије изласка на коловоз уклоните блато са точкова трактора.

У тракторској приколици може се превозити пет лица која треба да сједе на поду приколице.

Не возите трактор ако сте под утицајем алкохола.

Трактор заустављен на путу мора бити прописно обиљежен.

„Друга страна летка“

2023 © Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске